

TRONDHEIM KOMMUNE

Kommunalteknikk

Helse- og omsorgsdepartementet

N-

Vår saksbehandler
Halvard Kierulf

Vår ref.
16 /1156//M10/&13
oppgis ved alle henv.

Deres ref.
16/57

Dato
11.04.2016

Svar - Høring - Forslag til ny forskrift om vannforsyning og drikkevann

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementet sin høring datert 07.01.2016 av "Utkast til forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)".

Generelt.

Departementet foreslår i sin høring en rekke strukturelle endringer i drikkevannsforskriften, bl.a. for å gjøre forskriften mer leservennlig og for å tydeliggjøre hva som kreves og hvem de ulike bestemmelsene retter seg mot. Trondheim kommune er enig i at utkastet til ny drikkevannsforskrift generelt både er mer leservennlig og tydelig.

I utkast til ny drikkevannsforskrift foreslår departementet å ansvarliggjøre vannverkseier i enda større grad enn i dag, og å tydeliggjøre kommunens plikt til å ta drikkevannshensyn gjennom planarbeidet. Departementet forslår som en følge av dette å fjerne Mattilsynets hjemmel til å lage lokale forskrifter.

Trondheim kommune har tatt inn nedbørfeltet til drikkevannet som egen hensynssone i kommuneplanens arealdel. I bestemmelser for hensynssonen står det at "*Ved utøvelse av kommunal myndighet og eierskap skal drikkevannsinteressen være overordnet alle andre interesser innenfor hensynssonen.*". Det er dessuten tatt inn særskilte bestemmelser både i forhold til grunneiere og allmennheten. Innholdsmessig er dette bestemmelser som tidligere ville blitt laget som en egen lokal drikkevannsforskrift.

Vi er derfor i utgangspunktet positive til departementets forslag om å tydeliggjøre kommunens plikt til å ta drikkevannshensyn gjennom planarbeidet. Vår erfaring med denne løsningen er imidlertid ikke udelt positiv. Det har medført en rekke konflikter og klagesaker, bl.a. til bygningsrådet og fylkesmannen. Vi er derfor av den oppfatning at Mattilsynet fortsatt må ha hjemmel til å utarbeide lokale forskrifter,

Det er utfordringer knyttet til hvilke roller en kommune har. Vannverkseier har plikt til å ivareta drikkevann. Verktøyet (hensynssone med bestemmelser) til å ivareta disse hensynene vil i stor grad ligge til plan- og bygningsmyndigheten. Vannverkseier og plan- og bygningsmyndigheten vil ofte være forskjellige enheter i samme kommune.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Kommunalteknikk
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 979 96 224

Telefaks:
+47

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: kommunalteknikk.postmottak@trondheim.kommune.no

Internettadresse: www.trondheim.kommune.no/kommunalteknikk

Vår erfaring er at intern organisering medfører uklarhet om ansvar og utøvelse av myndighet. Det er ikke gitt om det er plan- og bygningsmyndigheten eller vannverkseier som skal avgjøre hvorvidt et planforslag/byggetiltak er i strid med drikkevannshensynet. Som en følge av dette er det en reell risiko for at drikkevannsinteressen kan bli nedprioritert. Vannverkseier kan ikke klage på vedtak truffet av andre enheter innen samme kommune. For politiske organer kan det dessuten være vanskelig å la drikkevannshensynet være overordnet når andre tunge interesser presser på. Vi mener derfor at det er viktig at Mattilsynet innehar og benytter hjemmel til å gi lokale drikkevannsforskrifter.

Vi ser også utfordringer når nedbørfeltet til én drikkevannskilde ligger i flere kommuner, spesielt hvis det bare er én kommune som tar ut vann fra drikkevannskilden. Utfordringen kan knytte seg til å ta drikkevannshensyn ved utøvelse av forvaltningsmyndighet, særlig når sterke kommunale interesser kommer i konflikt med en annen kommunes drikkevannsuttak. Her bør bestemmelsene bli klarere, slik at samtlige kommuner som blir berørt av en vannkildes tilsigsområde forpliktes til å forvalte arealene i tilsigsområdet likt.

For å sikre nedbørfeltet til drikkevannskilden har Trondheim kommune valgt å klausulere nedbørfeltet i tillegg til å innta drikkevannshensynet i plan. Denne klausuleringen har vært nødvendig både i forhold til å etablere begrensninger i eiendomsretten utover det forvaltningen kan treffe vedtak om, men også for å begrense eiendomsretten i nedbørfelt som ligger i andre kommuner, hvor Trondheim ikke innehar forvaltningsmyndighet.

Kommentar til bestemmelsene.

§ 3 Definisjoner.

”Drikkevann” er definert 2 ganger – en gang for produsenter av drikkevann og en gang for vann som skal brukes i næringsmiddelforetak til å produsere, behandle, konservere eller markedsføre produkter som skal spises eller drikkes. Vi forstår at begge typer vann tas med i Drikkevannsforskriften, men slik det er skrevet, synes vi det blir forvirrende. Det hadde vært bedre å dele inn forskriften i flere kapitler, og for eksempel omtale drikkevann som skal ”drikkes, brukes i matlaging eller til andre husholdningsformål” i et kapittel og drikkevann ” som skal brukes i næringsmiddelforetak til å produsere, behandle, konservere eller markedsføre produkter som skal spises eller drikkes” i et annet kapittel.

Definisjon av ”vannverk” mangler. Vi registrerer at begrepet ”vannverk” ikke er brukt i forskriften (men finnes i høringsnotatet). Vi finner bare ”vannverkseier” og ”vannforsyningssystem” definert. Vi mener at det flere steder burde vært benyttet begrepet ”vannverk” i stedet for ”vannforsyningssystem”. Som eksempel vises til § 11. Det er organisasjonen/vannverket som har kompetanse, ikke vannforsyningssystemet. Et vannverk består etter vår oppfatning både av vannforsyningssystem og organisasjonen som har ansvar for forvaltning og drift av systemet.

§ 5 Trygghetskrav.

Setning nr 2 er tung å lese – ”Drikkevann som ikke er hygieneregelverkets rent sjøvann eller rent vann, er helsemessig trygt når”. Her burde drikkevann som tilhører hygieneregelverket blitt skilt ut i et eget kapittel.

Drikkevann er helsemessig trygt når det overholder kravene i vedlegg 1 (underpunkt a)).

Underpunkt b) er overflødig og kan tas bort.

Også her mener vi vann som er omtalt som ”rent vann eller rent sjøvann” burde trekkes ut i et separat kapittel.

§ 7 Sted for regelverksetterlevelse.

I pkt c) er *tappepunkter* angitt som et sted for regelverksetterlevelse.

Vi savner en definisjon på tappepunkt.

§10 Internkontroll.

”Vannverkseier skal sikre at vannforsyningssystemet har internkontroll” – her mener vi det hadde vært bedre å bruke ordet ”vannverk” i stedet for ”vannforsyningssystem”. I tillegg mener vi ”vannverk” burde blitt definert som nevnt tidligere.

Siste setning, nest siste avsnitt: ”Mattilsynet kan om nødvendig pålegge mindre vannforsyningssystemer skriftlig dokumentasjon” burde endres til ”Mattilsynet kan om nødvendig pålegge mindre vannverk å dokumentere skriftlig”.

§11 Kompetanse og opplæring.

”Vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemet har, eller gjennom avtale har tilgang til nødvendig kompetanse” – endres til ”Vannverkseieren skal sikre at vannverket har, eller gjennom avtale har tilgang til nødvendig kompetanse.

§12 Registrering.

”Vannverkseieren skal registrere vannforsyningssystemet elektronisk i Mattilsynets skjematjeneste” burde endres til ”Vannverket skal registrere vannforsyningssystemet i Mattilsynets elektroniske skjematjeneste”.

Pkt c: ”vannforsyningssystemets organisasjonsnummer” erstattes med ”vannverkets organisasjonsnummer”.

§14 Beskyttelsestiltak.

”Vannverkseieren skal sikre at det planlegges og gjennomføres nødvendig beskyttelse av råvannskilden”. Det er viktig å presisere at også tilsigsområdet må beskyttes.

§ 15 Vannbehandling.

Her stilles det krav om ”tilstrekkelig antall barrierer”. Vi mener dette er en svekkelse av drikkevannsforskriften. I gjeldende drikkevannsforskrift er det i §14 bestemt at det til sammen skal finnes minimum 2 hygieniske barrierer i vannforsyningssystemet.

”Vannverkseieren skal sikre at det utarbeides en plan for hvordan vannbehandlingsanlegget skal vedlikeholdes” Vi mener det bør stå ”driftes og vedlikeholdes”

§ 17 Ledningsnett og internt fordelingsnett.

Her introduseres et nytt ord ”lekkasjetett” – en ledning har enten lekkasjer eller er den tett.

Det stilles krav til at ledningene er tilstrekkelig tette, uten at dette utdypes ytterligere eller at det beskrives i f.eks % utlekket vannmengde – ordlyden gjør kravet lite ambisiøst.

Kravet om utarbeidelse av plan for vedlikehold av ledningsnett burde ha blitt plassert i første ledd. Det burde også blitt tatt inn krav om tilstandsanalyse og fornyelse på ledningsnettet.

§ 19 Leveringssikkerhet.

I siste ledd står det: ”Vannverkseieren skal legge til rette for at vannforsyningssystemet kan levere nødvann til drikke og personlig hygiene uten bruk av det ordinære ledningsnettet”. I definisjon av vannforsyningssystem inngår ledningsnett. Det hadde derfor vært bedre å erstatte

”vannforsyningssystem” og med ”vannverk”, dvs ”Vannverkseieren skal legge til rette for at vannverket kan levere nødvann...” (for eksempel ved utkjøring av vann med tankbil).

§ 21 Beredskap.

I høringsnotatet (første avsnitt på side 34) omtales ROS-analyse og det vises til farekartleggingen som kreves etter forslaget til § 6 – det skal vel være § 9?.

§ 28 Kommunenes plikter.

Her vises til det som er anført under ”Generelt”, der vi har omtalt forhold knyttet til intern organisering i en kommune, og mangel på en ekstern tilsyns-/ kontrollinstans som kan sikre at drikkevannshensynet ivaretas fullt ut ved tiltak i drikkevannskilders tilsigsområder.

Avsluttende kommentar.

Som kommentert innledningsvis, synes vi intensjonen med en å lage en klarere og mer tydelig drikkevannsforskrift er god, og man er kommet et godt stykke på veg. Den gjeldende drikkevannsforskriften har en omfattende veileder. Denne gjør det lettere for vannverkseier å sikre levering av et trygt produkt til alle som er tilknyttet et vannforsyningssystem. Vi forutsetter at det ved innføring av ny drikkevannsforskrift utarbeides en utdypende veileder før forskriften gjøres gjeldende.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Anne Kristine Misund
teknisk sjef

Halvard Kierulf
sjefsingeniør

Kopi: Mattilsynet Seksjon mat Trondheim og Omland
Miljøenheten
Trondheim bydrift
Byplankontoret
Byggesakskontoret
Eierskapsenheten